

Nr 92.

Godkänd av första kammaren den 16 april 1920.
Godkänd av andra kammaren den 16 april 1920.

Riksdagens skrivelse till Konungen angående utredning och förslag rörande inrättande av ett statsobligationslotteri eller annat under svenska statens kontroll ställt penninglotteri.

(Första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 18.)
(Andra kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 5.)

Till Konungen.

Inom riksdagen hava enskilda motionärer framhållit behovet därav att utredning måtte komma till stånd rörande inrättande av ett statsobligationslotteri eller någon annan form av ett under svenska statens kontroll ställt penninglotteri.

Frågan om inrättande av ett svenskt statslotteri i syfte att motverka det tilltagande spelet å utländska lotterier har alltsedan år 1888 åtskilliga gånger varit föremål för riksdagens behandling på grund av väckta motioner, utan att föranleda till någon riksdagens åtgärd annat än vid 1916 års riksdag, då riksdagen i skrivelse den 5 maj 1916 anhöll, att Eders Kungl. Maj:t täcktes låta verkställa utredning rörande inrättande av ett statsobligationslotteri eller någon annan form av ett under svenska statens kontroll ställt penninglotteri.

Det yrkande, som i förevarande motioner framställts, är ordagrant lika med anförda hemställan i riksdagens skrivelse 1916. Anledningen till att motionärerna ansett sig nu åter böra framföra denna fråga är, att enligt underrättelser, som motionärerna inhämtat av tidningspressen, Eders Kungl. Maj:t ansett berörda av riksdagen gjorda framställning icke böra föranleda

till någon åtgärd. Sedermera har statsrådet och chefen för finansdepartementet uti av denne den 19 nästlidne februari avgivet svar på en inom riksdagens andra kammare väckt interpellation i ämnet bekräftat detta förhållande ävensom förklarat, att Eders Kungl. Maj:ts avsedda beslut berott därpå att Eders Kungl. Maj:t, med hänsyn till riksdagens föregående ställning till förevarande fråga och den knappa majoritet, varmed riksdagen fattat sitt beslut om omförmälda hemställan i ämnet, ansett sig äga grundad anledning till tvekan, huruvida en utredning i frågan numera motsvarade riksdagens önskningsar.

De skäl, som anförts emot inrättandet av ett statslotteri hava varit, dels att det ej kunde anses lämpligt, att staten skulle hava ekonomisk vinning av folkets spellusta, dels att inrättandet av ett statens penninglotteri ej skulle medföra en minskning av spelet på utländska lotterier.

Förhållandena i fråga om spel å lotterier äro för närvarande synnerligen oordnade och otillfredsställande i vårt land.

Vad spel på utländska lotterier angår, så äger detsamma rum i mycket stor utsträckning. Dessutom finnes inom landet ett mycket stort antal varulotterier, som också visa tendens till ökning i antal. Även penninglotterier finnas inom landet, och enligt uppgift i tidningspressen har Eders Kungl. Maj:t nyligen lämnat tillstånd till ett nytt penninglotteri av ej obetydliga dimensioner.

Om man stode i valet att helt kunna avskaffa allt lotterispel, så kunde väl ej råda mer än en mening därom, att detta vore det önskvärdaste.

Nu måste man vid bedömande av förhållandena på ifrågavarande område dels utgå ifrån, att spelet på utländska lotterier ej kan utan vidare effektivt bekämpas, då säkerligen ingen vill vara med om sådana åtgärders vidtagande, som äventyra brevhemligheten, dels jämväl förutsätta, att Eders Kungl. Maj:t allt fortfarande anser sig böra bevilja tillstånd för lotterier inom landet för främjande av olika allmännyttiga ändamål.

Inrättandet av ett statens penninglotteri behöver vid sådant förhållande ej innebära ett stegrat lotterispel, utan fastmera en välbehöflig reglering av spelet inom landet och en motvikt mot spel på utländska lotterier samt därmed en minskning av den penningström, som nu rinner ut ur landet genom sistberörda lotterispel.

Om ett statens penninglotteri inrättades, så borde enligt riksdagens mening vinsten användas, förutom naturligen såsom fyllnad i statsverkets inkomstkällor, till främjandet av sådana ändamål, vartill nu erhållas lotterirättigheter, och som avse konstnärliga, vetenskapliga eller andra samhällsgagnande syften, som ej förut åtnjuta statsunderstöd, men som det är ett samhällsintresse att stödja.

Ett av staten inrättat lotteri skulle givetvis jämväl ur kontrollsynpunkt vara att föredraga framför de nu rådande förhållandena.

Det må för övrigt framhållas, att ett av staten inrättat obligationslotteri knappast kan betraktas som lotteri i vanlig mening. Därjämte har ju staten redan på visst sätt uppträtt till förmån för denna princip genom det så kallade premieobligationslånet.

Skall emellertid en utveckling i avsedda riktning på detta område äga rum, synes det riksdagen påkallat, att en utredning kommer till stånd, för att få fram den lämpligaste och användbaraste formen för ett anordnande av lotteri under statens inseeende.

På grund av vad sålunda anförts får riksdagen anhålla, att Eders Kungl. Maj:t täcktes skyndsamt låta verkställa utredning rörande inrättandet av ett statsobligationslotteri eller någon annan form av ett under svenska statens kontroll ställt penninglotteri, samt för riksdagen framlägga det förslag, vartill denna utredning kan giva anledning.

Stockholm den 16 april 1920.

Med undersåtlig vördnad.
